rAtrisUktam

रात्रिसूक्तम्

Document Information

Text title : rAtrisUkta

File name : rAtrisUktam.itx

Category : veda, svara, sUkta, devii, devI, otherforms

Location : doc_veda

Proofread by : Palak, NA, Muralikesavan T

Description-comments : There are additional Richas from Khilas in Mantrapusham book

Source : https://sanskritdocuments.org/mirrors/rigveda/e-text.htm + mantrapuShpam newer edition

Latest update : January 02, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 22, 2022

sanskritdocuments.org

रात्रिसूक्तम्

ऋग्वेदसंहितायां दशमं मण्डलं, १२७ सप्तविंशत्युत्तरशततमं सूक्तम् ।
ऋषिः- कुशिकः सौभरो रात्रिर्वा भारद्वाजी । देवता- रात्रिस्तवः ।
छन्दः- १, ३, ६ विराड्गायत्री; २ पादनिचृद्गायत्री; ४, ५, ८ गायत्री; ७ निचृद्गायत्री ।
स्वरः-षड्जः ।

ॐ रात्री व्यख्यदायती पुरुत्रा देव्य१क्षभिः ।
विश्वा अधि श्रियोऽधित ॥ १०.१२७.०१
ओर्वप्रा अमर्त्या निवतो देव्यु१द्वतः ।
ज्योतिषा बाधते तमः ॥ १०.१२७.०२
निरु स्वसारमस्कृतोषसं देव्यायती ।
अपेदु हासते तमः ॥ १०.१२७.०३
सा नो अद्य यस्या वयं नि ते यामन्नविक्ष्महि ।
वृक्षे न वसतिं वयः ॥ १०.१२७.०४
नि ग्रामासो अविक्षत नि पद्वन्तो नि पक्षिणः ।
नि श्येनासश्चिदर्थिनः ॥ १०.१२७.०५
यावया वृक्यं१ वृकं यवय स्तेनमूर्म्ये ।
अथा नः सुतरा भव ॥ १०.१२७.०६
उप मा पेपिशत्तमः कृष्णं व्यक्तमस्थित ।
उष ऋणेव यातय ॥ १०.१२७.०७
उप ते गा इवाकरं वृणीष्व दुहितर्दिवः ।
रात्रि स्तोमं न जिग्युषे ॥ १०.१२७.०८

॥ परिशिष्टम् ॥

आ रात्रि पार्थिवं रजः पितरः प्रायु धामभिः ।

दिवः सतामसि बृहती वि तिष्ठ स आ त्वेषं वर्तते तमः ॥ १
ये ते रात्रि नृचक्षसो युक्तासो नवतिर्नव ।
अशीतिः संत्वष्टा उतो ते सप्त सप्ततीः ॥ २
रात्रीं प्रपत्ये जननीं सर्वभूतनिवेशनीम् ।
भद्रां भगवतीं कृष्णां विश्वस्य जगतो निशाम् ॥ ३
सम्वेशिनीं संयमिनीं ग्रहनक्षत्रमालिनीम् ।
प्रपन्नोऽहं शिवां रात्रीं भद्रे पारमशीमहि
(भद्रे पारमशीमह्यों नमः) ॥ ४
स्तोष्यामि प्रयतो देवीं शरण्यां बह्वृचप्रियाम् ।
सहस्रसंहितां दुर्गाम् जातवेदसे सुनवाम सोमम् ॥ ५
शान्त्यर्थं तद् द्विजातीनामृषिभिः सोमपाश्रिताः ।
ऋक्वेदे त्वं संमूत्पनाऽरात्रीयतो नि दहाति वेदः ॥ ६
ये त्वां देवि प्र पत्यन्ति ब्राह्मणा हव्यवाहनीम् ।
अवित्या बहुवित्या वा सनः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा ॥ ७
ये अग्निवर्णां शुभां सौम्यां कीर्तयिष्यन्ति ये द्विजाः।
तास्तारयति दुर्गाणि नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः ॥ ८
दुर्गेषु विषमे घोरे सङ्ग्रामे रिपुसङ्कटे ।
अग्निचोरनिपातेषु दुष्टग्रहनिवारिणि
दुष्टग्रहनिवारिण्योन्नमः ॥ ९
दुर्गेषु विष्मेषु त्वं सङ्ग्रामेषु वनेषु च ।
मोहयित्वा ’प्रपत्यन्ते तेषां मे अभयं कुरु ।
तेषां मे अभयं कुरुवोन्नमः ॥ १०
केशिनीं सर्वभूतानां पञ्चमीति च नाम च ।
सा मां समा निशा देवी सर्वतः परि रक्षतु ।
सर्वतः परि रक्षत्वोन्नमः ॥ ११
तामग्निवर्णां तपसा ज्वलन्तीं वैरोचनीं कर्मफलेषु जुष्टां ।
दुर्गां देवीं शरणमहं प्रपद्ये सुतरसि तरसे नमः ।

सुतरसि तरसे नमः ॥ १२
दुर्गा दुर्गेषु स्थानेषु शं नो देवीरभिष्टये ।
य इमं दुर्गास्तवं पुण्यं रात्रौरात्रौ सदा पठेत् ॥ १३
रात्रिः कुशिकसोभरो रात्रिर्वा भारद्वाजी रात्रिस्तवो गायत्री ।
रातरीसूक्तं जपेन्नित्यं तत्कालमुपपद्यते ॥ १४
उलूकयातुं शीशीलूकयातुं जहि श्वयातुमुत कोकयातुम् ।
सुपर्णयातुमुत गृध्रयातुं दृषदेव प्रमृण रक्ष इन्द्र ॥ १५
पिशङ्गभृषटिमम्भृणं पिशाचिमिन्द्र सं मृण ।
सर्वं रक्षो निबर्हय ॥ १६
हिमस्य त्वा जरायुणा शाले परि व्ययामसि ।
(उत ह्रदो हि नो धियोग्निर्ददातु भेषजम्) ॥ १७
शीशीतह्रदो हि नो धियोग्निर्ददातु भेषजम् ।
अन्तिकामग्निमजनय दूर्वादः शीशीलागमत् ॥ १८
अजातपुत्रपक्षाया हृदयं मम दूयते ।
विपुलं वनं बह्वाकाशं चर जातवेदः कामाय ॥ १९
मां च रक्ष पुत्रांश्च शरणमभूत् तव ।
पि ण्गाक्ष लोहितग्रीव कृष्णवर्ण नमोस्तु ते ॥२०
अस्मान्निबर्हरस्येनां सागरस्योर्मयो यथा ।
इन्द्रः क्षत्रं ददातु वरूणमभि षिम्चतु ॥ २१
शत्रवो निधनं यान्तु जय त्वं ब्रह्मतेजसा ॥ २२
कपिलजटीं सर्वभक्षं चाग्निं प्रत्यक्ष दैवतम् ॥ २३
वरुणं च वशाम्यग्रे मम पुत्रांश्च रक्षतु
(मम पुत्रांश्च रक्षत्वोन्नमः) ॥ २४
साग्रं वर्षशतं जीव पिब खाद च मोद च ॥ २५
दुःखितांश्च द्विजांश्चैव प्रजां च पशु पालय ॥ २६
यावदादित्यस्तपति यावद्भ्राजति चन्द्रमाः ।
यावद्वायुः प्लवायति तावज्जीव जया जय ॥ २७

येन केन प्रकारेण को हि नाम नु जीवति ।
परेषामुपकारार्थं यज्जीवति स जीवति ।
एतां वैश्वानरीं सर्वदेवान्नमोस्तु ते ॥ २८
न चोरभयं न च सर्पभयं न च व्याघ्रभयं न च मृत्युभयम् ।
यस्यापमृत्युर्न च मृत्युः सर्वम् लभते सर्वं जयते ॥ २९
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ इति परिशिष्टम् ॥

रात्रिसूक्तं स्वररहितम्

रात्री व्यख्यदायती पुरुत्रा देव्य१क्षभिः ।
विश्वा अधि श्रियोऽधित ॥ १०.१२७.०१
ओर्वप्रा अमर्त्या निवतो देव्यु१द्वतः ।
ज्योतिषा बाधते तमः ॥ १०.१२७.०२
निरुस्वसारमस्कृतोषसं देव्यायती ।
अपेदु हासते तमः ॥ १०.१२७.०३
सा नो अद्य यस्या वयं नि ते यामन्नविक्ष्महि ।
वृक्षे न वसतिं वयः ॥ १०.१२७.०४
नि ग्रामासो अविक्षत नि पद्वन्तो नि पक्षिणः ।
नि श्येनासश्चिदर्थिनः ॥ १०.१२७.०५
यावया वृक्यं१ वृकं यवय स्तेनमूर्म्ये ।
अथा नः सुतरा भव ॥ १०.१२७.०६
उप मा पेपिशत्तमः कृष्णं व्यक्तमस्थित ।
उष ऋणेव यातय ॥ १०.१२७.०७
उप ते गा इवाकरं वृणीष्व दुहितर्दिवः ।
रात्रि स्तोमं न जिग्युषे ॥ १०.१२७.०८

॥ परिशिष्टम् ॥

आ रात्रि पार्थिवं रजः पितरः प्रायु धामभिः ।
दिवः सतांम्सि बृहती वि तिष्ठ स आ त्वेषं वर्तते तमः ॥ १
ये ते रात्रि नृचक्षसो युक्तासो नवतिर्नव ।

अशीतिः संत्वष्टा उतो ते सप्त सप्ततीः ॥ २
रात्रीं प्रपत्ये जननीं सर्वभूतनिवेशनीम् ।
भद्रां भगवतीं कृष्णां विश्वस्य जगतो निशाम् ॥ ३
सम्वेशिनीं संयमिनीं ग्रहनक्षत्रमालिनीम् ।
प्रपन्नोऽहं शिवां रात्रीं भद्रे पारमशीमहि
(भद्रे पारमशीमह्यों नमः) ॥ ४
स्तोष्यामि प्रयतो देवीं शरण्यां बह्वृचप्रियाम् ।
सहस्रसंहितां दुर्गां जातवेदसे सुनवाम सोमम् ॥ ५
शान्त्यर्थं तद् द्विजातीनाऋषिभिः सोमपाश्रिताः ।
ऋक्वेदे त्वं संमूत्पना रात्रीयतो नि दहाति वेदः ॥ ६
ये त्वां देवि प्र पत्यन्ति ब्राह्मणा हव्यवाहनीम् ।
अवित्या बहुवित्या वा सनः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा ॥ ७
ये अक्निवर्णां शुभां सौम्यां कीर्तयिष्यन्ति ये द्विजाः।
ताम्स्तारयति दुर्गाणि नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः ॥ ८
दुर्गेषु विषमे घोरे सङ्ग्रामे रिपुसङ्कटे ।
अग्निचोरनिपातेषु दुष्ठग्रहनिवारिणि
दुष्टग्रहनिवारिण्योन्नमः ॥ ९
दुर्गेषु विष्मेषु त्वं सङ्ग्रामेषु वनेषु च ।
मोहयित्वा 'प्रपत्यम्न्ते तेषां मे अभयं कुरु ।
तेषां मे अभयं कुरुवोन्नमः ॥ १०
केशिनीं सर्वभूतानां पञ्चमीति च नाम च ।
सा मां समा निशा देवी सर्वतः परि रक्षतु ।
सर्वतः परि रक्षत्वोन्नमः ॥ ११
तामग्निवर्णां तपसा ज्वलम्तीं वैरोचनीं कर्मफलेषु जुष्टाम् ।
दुर्गां देवीं शरणमहं प्रपद्ये सुतरसि तरसे नमः ।
सुतरसि तरसे नमः ॥ १२
दुर्गा दुर्गेषु स्थानेषु शं नो देवीरभिष्टये ।
य इमं दुर्गास्तवं पुण्यं रात्रौरात्रौ सदा पठेत् ॥ १३
रात्रिः कुशिकसोभरो रात्रिर्वा भारद्वाजी रात्रिस्तवो गायत्री ।
रातरीसूक्तं जपेन्नित्यं तत्कालमुपपद्यते ॥ १४
उलूकयातुं शीशीलूकयातुं जहि श्वयातुमुत कोकयातुम् ।
सुपर्णयातुमुत गृध्रयातुं दृषदेव प्रमृण रक्ष इन्द्र ॥ १५

पिशङ्गभृषटिमम्भृणं पिशाचिमिन्द्र सं मृण ।
सर्वं रक्षो निबर्हय ॥ १६
हिमस्य त्वा जरायुणा शाले परि व्ययामसि ।
(उत ह्रदो हि नो धियोग्निर्ददातु भेषजम्) ॥ १७
शीशीतह्रदो हि नो धियोग्निर्ददातु भेषजम् ।
अन्तिकामग्निमजनय दूर्वादः शीशीलागमत् ॥ १८
अजातपुत्रपक्षाया हृदयं मम दूयते ।
विपुलं वनं बह्वाकाशं चर जातवेदः कामाय ॥ १९
मां च रक्ष पुत्रांश्च शरणमभूत् तव ।
पिङ्गाक्ष लोहितग्रीव कृष्णवर्ण नमोऽस्तु ते ॥२०
अस्मान्निबर्हरस्येनां सागरस्योर्मयो यथा ।
इन्द्रः क्षत्रं ददातु वरूणमभि षिञ्चतु ॥ २१
शत्रवो निधनं यान्तु जय त्वं ब्रह्मतेजसा ॥ २२
कपिलजटीं सर्वभक्षं चाग्निं प्रत्यक्ष दैवतम् ॥ २३
वरुणं च वशाम्यग्रे मम पुत्रांश्च रक्षतु
(मम पुत्रांश्च रक्षत्वोन्नमः) ॥ २४
साग्रं वर्षशतं जीव पिब खाद च मोद च ॥ २५
दुःखितांश्च द्विजांश्चैव प्रजां च पशु पालय ॥ २६
यावदादित्यस्तपति यावद्भ्राजति चन्द्रमाः ।
यावद्वायुः प्लवायति तावज्जीव जया जय ॥ २७
येन केन प्रकारेण को हि नाम नु जीवति ।
परेषामुपकारार्थं यज्जीवति स जीवति ।
एतां वैश्वानरीं सर्वदेवान्नमोऽस्तु ते ॥ २८
न चोरभयं न च सर्पभयं न च व्याघ्रभयं न च मृत्युभयम् ।
यस्यापमृत्युर्न च मृत्युः सर्वं लभते सर्वं जयते ॥ २९
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ इति परिशिष्टम् ॥

इति रात्रिसूक्तम् ।

rAtrisUktam

pdf was typeset on November 22, 2022

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*